

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras

2012 m. pasiekimai, iššūkiai ir pagrindiniai veiklos rezultatai

Pagrindiniai direktoriaus metinės ataskaitos akcentai

**Šioje santraukoje pristatoma tik dalis
2012 m. pagrindinės veiklos, o ne visi
ECDC 2012 m. pasiekimai.**

**Išsamią visos ECDC veiklos apžvalgą, šios
institucijos organizacinę bei
administracinę struktūras ir jos darbo
planą galima rasti nesutrumpintoje
metinės ataskaitos redakcijoje.**

Cituoiant nurodyti: 2012 m. pasiekimai, iššūkiai ir pagrindiniai veiklos rezultatai.
Pagrindiniai direktoriaus metinės ataskaitos akcentai. Stokholmas: ECDC; 2013.
Stokholmas, 2013 m. birželio mėn.

ISBN 978-92-9193-529-1

ISSN 1977-0081

doi 10.2900/97131

Katalogo numeris TQ-04-13-046-LT-N

© Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras, 2013

Visos nuotraukos: © ECDC, išskyrus pirmą viršelį (dešinėje), Olga Palma; Valentin D., 6 p.; Oscar Fava, 7 p.; CDC/Ray Butler, Janice Haney Carr, 12 p.

Leidžiama dauginti nurodžius šaltinį.

Šiame leidinyje naudojamų autorių teisių saugomų nuotraukų negalima naudoti su šiuo leidiniu nesusijusiais tikslais negavus autorių teisių turėtojo leidimo.

Administracinės valdybos pirmininkės įžanginis žodis

2012 m. lapkričio mėn. man buvo suteikta garbė tapti administracinės valdybos pirmininke. Todėl pirmiausia norėčiau padėkoti savo kolegoms – administracinės valdybos nariams – už man parodytą pasitikėjimą. Taip pat norėčiau pasveikinti naujai išrinktą mano pavaduotoją dr. Tiiu Aro. Nekantrauju pradėti dirbti su Tiiu Aro, Marcu Sprengeriu ir administracinės valdybos nariais, tikėdamasi artimiausiais metais įtvirtinti mano gerbiamo pirmtako – profesorius dr. Huberto Hrabčiko (administracinės valdybos pirmininkas 2008–2012 m.) – pasiekimus ir remtis jais ateityje.

ECDC administracinės valdybos nare mane paskyrė Prancūzija 2008 m., kai Centras tik buvo pradėjęs veiklą. Kaip administracinės valdybos narė ir kaip Prancūzijos visuomenės sveikatos priežiūros instituto (InVS) generalinė direktorė buvau sužavėta ECDC indėliu padedant ES ir valstybėms narėms kovoti su pirmąja XXI a. gripo pandemija (2009–2010 m.) ir 2011 m. daugelį šalių užklupusiu

Shiga toksiną gaminančių *E. coli* (STEC) O104 bakterijų protrūkiu, kurio centras buvo Šiaurės Vokietijoje.

2013 m. bus labai svarbūs tolesnei ECDC veiklai. Administracinė valdyba privalo suderinti naują centro strateginę daugiametę 2014–2020 m. programą. Šiuo laikotarpiu ko gero ir toliau bus ribojamas visuomenės sveikatos sektorių biudžetas visose ES valstybėse narėse. Todėl labai svarbu apibrėžti, kokią paramą ir pridėtinę vertę ES lygmeniu ECDC gali suteikti nacionalinės ligų prevencijos ir kontrolės programų srityje.

Peržiūrėjusi metinę ataskaitą ir prisiminusi 2012 m. vykusias valdybos diskusijas galiu patikinti, kad einame teisingu keliu. Tikiuosi, kad 2013 m. bus dar sėkmingesni!

Dr. Françoise Weber
Administracinės valdybos pirmininkė
2013 m. vasario 22 d.

Direktoriaus įžanginis žodis

2012 m. Centro veikla pažymėta trim svarbiais įvykiais. Kovo mėn. ECDC perėmė pirmininkavimą ES agentūrų tinklui. Rugsėjo mėn. surengėme pirmąjį bendrą strateginį posėdį, į kurį buvo sukviesti Centro pagrindiniai techniniai partneriai. Be to, lapkričio mėn. mūsų administracinė valdyba pradėjo naują 2012–2016 m. kadenciją ir pirmą kartą pirmininku išrinko moterį – dr. Françoise Weber.

Savo 2012 m. darbo programoje nurodėme, kad mūsų svarbiausias šių metų prioritetas – įveikti tyms. 2011 m. ES pagausėjus pranešimų apie sirgimo tymais atvejus, ECDC ir jo partneriai nusprendė, kad svarbu geriau išsiaiškinti šios visuomenės sveikatai iškilusios problemos pobūdį. Nuo 2011 m. rudens ECDC rengė mėnesines stebėjimo ataskaitas, kuriose buvo apžvelgiama tymų padėtis ES.

2012 m. ECDC darbuotojai skyrė daug jėgų tam, kad išanalizuotų kliūtis, kurios trukdo ES plačiau naudoti skiepus nuo tymų, ir dėjo dideles pastangas, kad nustatytų būdus, kaip galima įveikti šias kliūtis. Be to, balandžio mėn. mūsų pastangomis surengtas

novatoriškas ekspertų pasitarimas, o rugsėjo mėn. – susitikimas su sunkiai pasiekiamų bendruomenių atstovais. Mūsų darbo rezultatas – analizės ir galimų veiksmų rinkinys, kurį spalio mėn. pristatėme ES konferencijoje vaikų skiepavimo klausimais, surengtoje Europos Komisijos būstinėje Liuksemburge. Remdamasis solidžia problemų analize ir keliomis gerai apsvaistytomis veiksmų galimybėmis, matau, kad ištis aiškėja, kaip įveikti tyms ES.

Mano nuomone, vienas svarbiausių dalykų, paminėtinų kalbant apie 2012 m., buvo pažanga, padaryta toliau stiprinant įvairių ES valstybių narių visuomenės sveikatos laboratorijų tarpusavio bendradarbiavimą, ir priemonių, skirtų padėti į Europos Sąjungą stojančioms šalims pasirengti prisijungti prie ES ligų prevencijos ir kontrolės sistemos, sukūrimas. Tačiau buvo ir daug kitų svarbių dalykų. Maloniai kviečiu jus paskaityti šią brošiūrą, kurioje akcentuojame pagrindinius mūsų darbo įvairių klausimų ir ligų srityje aspektus.

Dr. Marc Sprenger
ECDC direktorius
2013 m. vasario 20 d.

Visuomenės sveikatą gerinti įsipareigoję ECDC darbuotojai šalia būstinės, esančios Tomteboda vietovėje

ECDC svarbiausia visuomenės sveikata

2005 m. įsteigtas ir Stokholme (Švedija) įsikūręs Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC) – tai Europos Sąjungos agentūra, įpareigota Europoje stiprinti apsaugą nuo infekcinių ligų. ECDC nustato ir vertina esamas ir atsirandančias infekcinių ligų žmogaus sveikatai keliamas grėsmes ir informuoja apie jas bei padeda stiprinti Europos Sąjungos valstybių narių parengties ir reagavimo pajėgumus. Centras teikia mokslines konsultacijas ES ir EEE valstybėms narėms, yra patikimas informacijos ir išteklių šaltinis visose su visuomenės sveikata susijusiose srityse.

2012 m. ECDC biudžetas buvo 58,2 mln. EUR, t. y. 2,8 proc. didesnis nei 2011 m.

2011 m. gruodžio 31 d. ECDC turėjo 278 nuolatinius darbuotojus, dirbančius mokslinių tyrimų, ligų

stebėjimo, nustatymo, informacinių technologijų, ryšių ir administravimo srityse.

Visuomenės sveikata – mūsų rūpestis

Vienas didžiausių ECDC pranašumų – jo gebėjimas greitai reaguoti į kintančią užkrečiamųjų ligų epidemiologiją. Šiuo tikslu ECDC naudoja ir prižiūri tris sistemas, iš kurių kiekviena yra labai svarbi kuriai nors konkrečiai ligų kontrolės sričiai, t. y. EPIS (epidemiologinė žvalgyba), TESSy (ligų stebėjimas) ir EWRS (grėsmių nustatymas).

Epidemiologinės žvalgybos informacinė sistema (EPIS) – tai saugi internetinė ryšių platforma, suteikianti galimybę tarptautiniu mastu keistis technine informacija ir išankstiniais įspėjimais apie

Apskritojo stalo susitikimas ECDC nepaprastųjų operacijų centre

infekcinių ligų protrūkius. Įvairiose srityse dirbantys epidemiologai ir mikrobiologai, naudodamiesi EPIS, įspėja kitose šalyse dirbančius kolegas apie neatidėliotinų veiksmų reikalaujančius atvejus ir EPIS internetiniuose forumuose dalijasi savo mokslinėmis analizėmis.

Europos stebėjimo sistema (TESSy) – tai labai lanksti duomenų bazių sistema, skirta duomenims apie ligas rinkti. ES ir EEE šalys į šią sistemą perduoda duomenis apie užkrečiamąsias ligas. TESSy pradėta naudoti 2008 m. Be to, kad ją naudojant vykdoma įprasta stebėseną, ji pakeitė keletą duomenų rinkimo sistemų – vadinamųjų „specialiųjų stebėjimo tinklų“, todėl dabar ekspertai ją gali naudoti kaip universaliu ES stebėsenos duomenų šaltiniu.

Išankstinio įspėjimo ir reagavimo sistema (EWRS) – tai konfidenciali kompiuterių sistema, suteikianti

valstybėms narėms galimybę siųsti įspėjimus apie sveikatai svarbius įvykius, galinčius turėti įtakos ES, taip pat dalytis informacija ir derinti atsakomąsias priemones, būtinas visuomenės sveikatai apsaugoti. Ši sistema jau buvo sėkmingai naudojama kovojant su praeityje įvykusiais SŪRS, pandemio gripo A(H1N1) ir kitų užkrečiamųjų ligų protrūkiais.

Ataskaitiniai metai

Šioje santraukoje pristatoma tik dalis 2012 m. pagrindinės veiklos, o ne visi ECDC 2012 m. pasiekimai. Išsamią visos ECDC veiklos apžvalgą, šios institucijos organizacinę ir administracinę struktūrą ir jos darbo planą galima rasti nesutrumpintoje metinės ataskaitos redakcijoje.¹

¹ Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras. Direktorius 2012 m. metinė ataskaita. Stokholmas: ECDC; 2013.

Kova su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms

Daugiau kaip 3 000 ligoninių pateikė duomenis, skirtus pirmajam ECDC plataus masto tyrimui, kurio metu buvo siekta išsiaiškinti su sveikatos priežiūra susijusių infekcijų paplitimo ir antimikrobinų medžiagų naudojimo Europos intensyviosios priežiūros ligoninėse tendencijas.

Duomenys buvo renkami 2001 m. gegužės–2012 m. lapkričio mėn. visose ES valstybėse narėse, Islandijoje, Norvegijoje ir Kroatijoje.

Preliminari 905 ligoninių (226 829 pacientų, gulinčių 13 601 palatoje) reprezentatyviosios imties analizė parodė, kad tyrimo dieną 5,9 proc. įregistruotų pacientų buvo užsikrėtę bent viena su sveikatos priežiūra susijusia infekcija, o 35 proc. pacientų buvo skiriama bent viena antimikrobinė medžiaga.

Atsparumas antimikrobinėms medžiagoms ir su sveikatos priežiūra susijusios infekcijos yra vienos didžiausių visuomenės sveikatos problemų pasaulyje ir Europoje. ECDC vertinimu, 27 valstybėse narėse su sveikatos priežiūra susijusiomis infekcijomis kasmet užsikrečia apie keturis milijonus pacientų; iš jų apie 37 000 miršta būtent dėl šių infekcijų. Didelės dalies

Su sveikatos priežiūra susijusių infekcijų stebėjimas: sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų informavimas apie ligų pobūdį padeda nustatyti atelities infekcijas ir nuo jų apsisaugoti

šių mirčių priežastis – labiausiai paplitusios daugeliui vaistų atsparios bakterijos, pvz., *Staphylococcus aureus* (MRSA), išplėstinio spektro betalaktamazę gaminančios *enterobakterijos* ir daugeliui vaistų atsparios *Pseudomonas aeruginosa* bakterijos. Pastaruoju metu skaičiuojama, kad būtent dėl jų miršta apie 25 000 žmonių.

3 000+

1357

Invasinės rūšys kelia didelę sparčiai augančią grėsmę ne tik Europos vietinei biologinei įvairovei – jos gali kelti pavojų ir Europos piliečių sveikatai.

Paskelbtos ir Belgijoje vykdytame bandomajame projekte sėkmingai pritaikytos praktinės invazinių uodų stebėjimo ES valstybėse narėse gairės².

Susirūpinimą kelia uodai

2012 m. lapkričio 11 d. Madeiros visuomenės sveikatos institucijos pranešė apie 1 357 Dengės karštligės atvejus. Dengės karštligė plinta įkandus užkrėstam *Aedes gambiae* uodui.

Kaip ir anksčiau, 2012 m. ECDC teikė pagalbą vietoje, siekdama padėti valstybėms narėms kovoti su protrūkiais: misija Madeiroje pradėta vykdyti praėjus trims savaitėms po spalio mėn. paskelbto įspėjimo apie Dengės karštligę, siekiant sukurti elektroninę Dengės karštligės protrūkių stebėjimo sistemą.

Maliarija – kita uodų platinama liga, kėlusi ECDC susirūpinimą. Per bendrą 2012 m. lapkričio mėn.

Graikijoje vykdytą ECDC ir PSO misiją įvertintos maliarijos ir Vakarų Nilo karštligės stebėjimo ir kontrolės priemonės.

Be to, ECDC rengė savaitinius Vakarų Nilo karštligės teritorinio paplitimo planus, pagrįstus žmonių sirgimo atvejais ES ir kaimyninėse šalyse (šie planai buvo rengiami nuo birželio mėn. pabaigos iki lapkričio mėn. vidurio).

² Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras. Invazinių uodų stebėjimo Europoje gairės. Stokholmas: ECDC; 2012.

Mokslinių tyrimų ir inovacijų GD generalinis direktorius Robert-Jan Smits ir ECDC direktorius dr. Marc Sprenger atidarymo renginyje, skirtame 2012 m. Europos supratimo apie antibiotikus dienai, Briuselis

Penktą kartą minima Europos supratimo apie antibiotikus diena

Jau penktą kartą rengiamoje metinėje Europos supratimo apie antibiotikus dienoje dalyvavo 43 šalių atstovai.

Europos supratimo apie antibiotikus diena – tai ECDC koordinuojama Europos sveikatos iniciatyva, skirta supratimui apie atsakingą antibiotikų vartojimą gerinti. Tai paramos Europos šalims diena, per kurią jų atstovams suteikiami priemonių rinkiniai su pagrindine informacija ir pavyzdine komunikacine medžiaga, skirta pritaikyti ir naudoti per nacionalines kampanijas, ES lygmens renginius ir kaip strateginę bei žiniasklaidai skirta medžiaga.

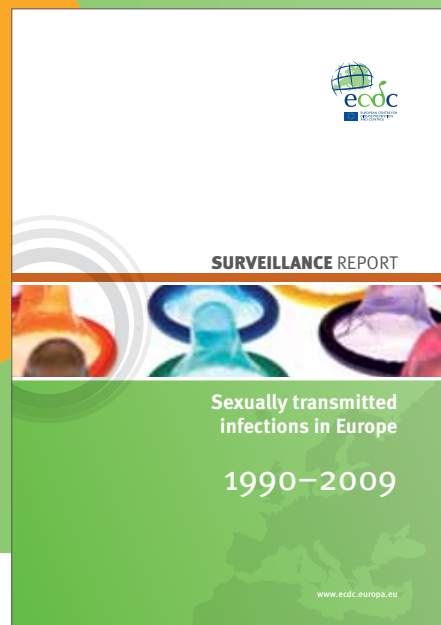
Penktoji Europos supratimo apie antibiotikus diena susilaukė didelio visos Europos žiniasklaidos dėmesio. Nuo 2012 m. spalio 18 d. iki gruodžio

28 d. Europos supratimo apie antibiotikus diena buvo paminėta 446 straipsniuose (spausdoje arba internete). Apskaičiuota, kad šie straipsniai pasiekė 60 mln. skaitytojų. Per „Euronews“ transliuotas ECDC kampanijai skirtas TV siužetas apie atsakingą antibiotikų vartojimą pasiekė apie 9,4 mln. europiečių.

43

20

Per 20 metų sukaupta daugybė duomenų apie lytiškai plintančias infekcijas

Didelė lytiškai plintančių infekcijų našta

ECDC paskelbė išsamią ataskaitą apie lytiškai plintančias infekcijas (LPI). Šioje ataskaitoje pateikiami 20 metų rinkti duomenys.

Ataskaitoje „*Lytiškai plintančios infekcijos ES ir EEE šalyse 1990–2010 m.*“ parodomi dideli su LPI susijusios priežiūros ir informavimo apie LPI skirtumai ir pabrėžiamas įvairiose rizikos grupėse (pvz., vyrų, kurie turi lytinių santykių su vyrais, jaunimo) pastebėtų tendencijų panašumas.

Europos gonokokų jautrumo antimikrobinėms medžiagoms priežiūros programos („Euro-GASP“) įgyvendinimo ataskaitoje parodytas mažėjantis gonokokų jautrumas pirmaeiliams vaistams. Pradėtas įgyvendinti reagavimo planas, skirtas

padėti valstybėms narėms kontroliuoti, valdyti ir gydyti daugeliui vaistų atsparią gonorėją.

LPI ir ŽIV prevencijos programų, taikomų vyrams, turintiems lytinių santykių su vyrais, vertinimas parodė, kad duomenų apie veiksmingus ligos paplitimo mažinimo metodus yra mažai. Be to, pabrėžiamos problemos, su kuriomis susiduriama ribojant tolesnį LPI ir (arba) ŽIV plitimą tarp vyrų, turinčių lytinių santykių su vyrais.

*Įvairių galimybių svarstymas 2012 m. balandžio mėn.
vykusiame ekspertų pasitarime tymų klausimu*

Tik švirkšt... ir viskas

Dvi kompleksinių – tymų, kiaulytės ir raudonukės – skiepų dozės beveik visiškai apsaugo nuo tymų. Jeigu imunitetą įgytų 95 proc. žmonių, viruso plitimas būtų sustabdytas.

Europa atsilieka siekdama įveikti tymus, ir ECDC nori pakeisti šią padėtį. Į balandžio mėn. surengtą novatorišką ekspertų pasitarimą susirinko mokslo, ryšių ir visuomenės sveikatos ekspertai, kad pamėgintų parengti naujas ligos plitimo ribojimo strategijas.

Be to, ECDC parėmė „Euronews“ sukurtą dokumentinį filmą apie tymus, kurį galėjo pamatyti daugiau kaip 20 mln. žmonių.

Praplėsta ligos stebėjimo srityje leidžiamo *Europos tymų mėnesinio stebėsenos* biuletenio taikymo sritis. Be tymų stebėjimo naujausių duomenų, dabar šiame biuletenyje analizuojama ir raudonukė.

Globalizuotame, vis glaudžiau susijusiame pasaulyje plinta naujos gripo atmainos

40

Naujas sezonas – nauji skiepai

ECDC iš viso yra išleidusi 40 biuletenių gripo klausimais – vadinamųjų *savaitinių gripo stebėjimo apžvalgų* (angl. „Weekly Influenza Surveillance Overview“, WISO).

Vakarų pusrutulyje gripo sezonas paprastai trunka spalio–gegužės mėn. Sezono metu, prieš jį ir po jo ECDC pasirūpina, kad Europos visuomenės sveikatos pareigūnai gautų visus naujausius duomenis apie gripą: be 40-ies WISO biuletenių, ECDC išleido 20 *gripo savaitinių apžvalgų* ir 10 didelių mokslinių publikacijų. Daugiau informacijos galima rasti ECDC metinėje gripo stebėjimo ataskaitoje „*Gripas Europoje*“.

2012 m. pagal ECDC protokolą valstybės narės atkreipė dėmesį į nepakankamą skiepų nuo sezoninio gripo veiksmingumą.

ECDC ir Bendrijos žmonių gripo pavyzdinių laboratorijų tinklo (angl. CNRL) kas mėnesį skelbiami virusų aprašymai suteikia naujausios informacijos apie genetinį po Europą ir pasaulį plintančių virusų pobūdį. Ši informacija yra labai svarbi ruošiant veiksmingus skiepus nuo gripo.

ECDC prisidėjo prie VAESCO projekto finansavimo, pagal kurį buvo tiriamos galimos pandeminių skiepų sąsajos su įvairiu tikėtiniu šalutiniu poveikiu, pvz., Guillain–Barré sindromu. Tokių sąsajų nenustatyta. Tačiau ECDC patvirtino šalyse pastebėtą gripo vakcinų „Pandemrix“ sąsają su vaikų narkolepsija, lydimą katapleksijos.

TB mieste: kova su tuberkulioze 2012 m.

Kiekvienų metų kovo 24 d. minima Tarptautinė tuberkuliozės (TB) diena.

Šia dieną ECDC atkreipia dėmesį į kurį nors labai svarbų šios ligos aspektą. 2012 m. ECDC pasaulinės kovos su tuberkulioze dienos tema buvo tuberkuliozės kontrolė mieste. Inicijuota ir paremta įvairi veikla: Barselonoje, Milane, Londone ir Roterdame surengti „TB kontrolės mieste“ renginiai; ECDC kartu su PSO Europos regioniniu biuru vadovavo pokalbiui „Twitter“ tinkle; išplatintas pranešimas ir informacinis paketas spaudai; recenzuojamuose žurnaluose paskelbta straipsnių apie TB kontrolę mieste; parodytas ekspertų vaizdo siužetas.

ECDC išsamioje stebėjimo ataskaitoje „Tuberkuliozės priežiūra ir stebėjimas Europoje 2012 m.“ pirmą kartą pateikta TB kontrolės pažangos ES ir EEE šalyse apžvalga.

Sveikatos ministerijų prašymu, ECDC ir PSO Europos regioninis biuras į Vengriją ir Latviją nusiuntė ekspertų grupę, kad ši apžvelgtų TB kontrolės padėtį šalyje ir kartu su vietos ekspertais sveikatos institucijoms pateiktų esminius pasiūlymus dėl veiksmų, skirtų TB prevencijai, kontrolei ir priežiūrai gerinti.

24

Daug kartų padidintotuberkuliozės lazdelės

ECDC serverių patalpa

Išsamaus ligų stebėjimo bendras vaizdas

13 milijonų. Tiek unikalių įrašų saugoma ECDC TESSy duomenų bazėje.

TESSy – Europos stebėjimo sistema – suteikia tiesioginę prieigą prie duomenų apie 49 užkrečiamąsias ligas. Prieigos teisės suteiktos 1 500 profesionalių naudotojų iš 56 šalių.

Vienas svarbiausių uždavinių renkant ir analizuojant iš įvairių šalių ir sistemų gautus stebėjimo duomenis – laikytis tinkamų duomenų kokybės standartų. Todėl 2012 m. pradėta įgyvendinti keletas iniciatyvų, skirtų duomenų kokybei įvairiais duomenų teikimo ir duomenų bazių posistemų lygmenimis gerinti.

Stebėjimo ekspertų grupė parengė duomenų kokybės priežiūros ir nacionalinių stebėjimo sistemų vertinimo gaires. Be to, ECDC ekspertai ištyrė, kaip nacionalinės stebėjimo sistemos teikia duomenis TESSy sistemai, ir pamėgino išsiaiškinti, kodėl smarkiai skiriasi įvairių valstybių narių duomenų teikimo rodikliai.

ESCAIDE sėkminga nuo pat pradžių

Mokslinė parama: dalijimasis žiniomis

Per įprastą darbo savaitę ECDC paskelbia ne mažiau kaip keturis mokslinius dokumentus. 2012 m. iš viso paskelbta 240 mokslinių publikacijų.

Kai kurie iš šių dokumentų, pvz., ECDC skubūs rizikos vertinimai arba ataskaitos apie gripą, yra gana trumpi, tačiau apie 40 proc. mūsų mokslinių dokumentų yra labai svarbūs moksliniai tyrimai, kurių skaitytojams pateikiamos visų visuomenės sveikatos aspektų įžvalgos.

Spalio 24–26 d. Stokholme surengta 2012 m. Europos taikomosios užkrečiamųjų ligų epidemiologijos

mokslinė konferencija (ESCAIDE) sutraukė daugiau kaip 600 dalyvių. ESCAIDE – tai visuomenės sveikatos mokslininkų, epidemiologų, mikrobiologų ir kitų asmenų, kurie profesionaliai domisi infekcinėmis ligomis ir visuomenės sveikata, forumas. Be to, ši konferencija suteikia išskirtinę galimybę daugiau sužinoti apie tai, kaip epidemiologija, mikrobiologija ir kitos disciplinos gali būti pritaikytos siekiant sumažinti užkrečiamųjų ligų poveikį.

„Eurosurveillance“ tai vienas geriausiai vertinamų mokslinių žurnalų, kurio penkerių metų poveikio koeficientas – 4,55.

ECDC nepaprastųjų operacijų centras

57

Taikiklyje: grėsmių sveikatai nustatymas

2012 m. nustatytos ir stebėtos 57 naujos grėsmės sveikatai.

Iš viso 2012 m. buvo stebimos 69 grėsmės sveikatai, nes kai kurios grėsmės buvo perkeltos iš ankstesnių metų: tai tokios ilgalaikės ir vidutinio laikotarpio grėsmės, kaip tymai, vietinės kilmės maliarija Graikijoje, sezoninis gripas, Schmallenbergo virusas, juodligė, kuria serga intraveninių narkotikų vartotojai, Dengės karštligė, gripas A(H5N1), poliomieltas ir Čikungunijos karštligė.

Daugiau nei trečdalis (38 proc.) 2012 m. stebėtų grėsmių buvo susijusios su ligomis, plintančiomis per maistą ir vandenį. Sąrašo viršuje – aplinkos ir zoonozinės kilmės ligos (19 proc.), gripas (11 proc.),

ligos, kurių galima išvengti pasiskiepijus, ir invazinės bakterinės kilmės ligos (9 proc.). Užregistruota mažiau grėsmių sveikatai, susijusių su tuberkulioze (3 proc.) ir atsparumu antimikrobinėms medžiagoms bei infekcijomis, susijusiomis su sveikatos priežiūra (3 proc.). Su hepatitu, ŽIV, lytiškai plintančiomis ligomis ir per kraują užkrečiamosiomis ligomis susijusios grėsmės sudarė 1 proc.

Su užkrečiamosiomis ligomis susijusių riziką ECDC stebėjo per 2012 m. vykusius tris pagrindinius masinius renginius – 2012 m. Europos futbolo čempionatą Lenkijoje ir Ukrainoje, Londono olimpinės žaidynės ir Londono parolimpinės žaidynės. Per 2012 m. Europos futbolo čempionatą ir olimpinės žaidynės buvo teikiama parama vietoje.

EPIET įvadinio kurso dalyviai susirinko grupės nuotraukai šalia istorinio Lazareto, esančio Mahono uoste, Menorkoje (Ispanija)

Sumanus tampa dar sumanesnis: mokymas ir ugdymas

2012 m. iš viso 219 jaunų ekspertų užsirašė į EPIET (Europos intervencinės epidemiologijos mokymo programa) arba EUPHEM (Europos viešosios sveikatos mikrobiologijos srityje mokymo programa) programas arba dalyvavo trumpuose mokymo kursuose epidemiologijos klausimais.

2012 m. surengta daugiau kaip šimtas trumpų mokymo kursų, pagrįstų standartiniais EPIET/EUPHEM mokymo moduliais.

2012 m. pabaigoje kursus lankė 105 EPIET/EUPHEM nariai: 27 iš 2010 m. grupės, 40 iš 2011 m. grupės ir 38 iš 2012 m. grupės.

219

Komunikacija: veiksminga mokslinių faktų sklaida

Visuomenės sveikatos ekspertų skyrius – tai pagrindinė visos ECDC komunikacijos veiklos ašis.

2012 m. ECDC paskelbė 240 mokslinių publikacijų. Visoms publikacijoms buvo atliktas struktūrinis redagavimas, kuriuo užtikrinama, kad ECDC skelbiama informacija būtų akademiškai patikima ir suprantama jos pagrindiniams naudotojams.

ECDC tapo gerai matomas internete, prisijungė prie „Twitter“, „Facebook“ ir „Youtube“ tinklų. ECDC interneto portalas veikia kaip vartai į ECDC bendrąją interneto svetainę, konferencijų tinklalapius ir specialiuosius ekstranetus. Atnaujinus interneto svetainės dizainą, funkcines galimybes ir turinį, 2012 m. interneto svetainėje apsilankė maždaug 780 tūkst. žmonių.

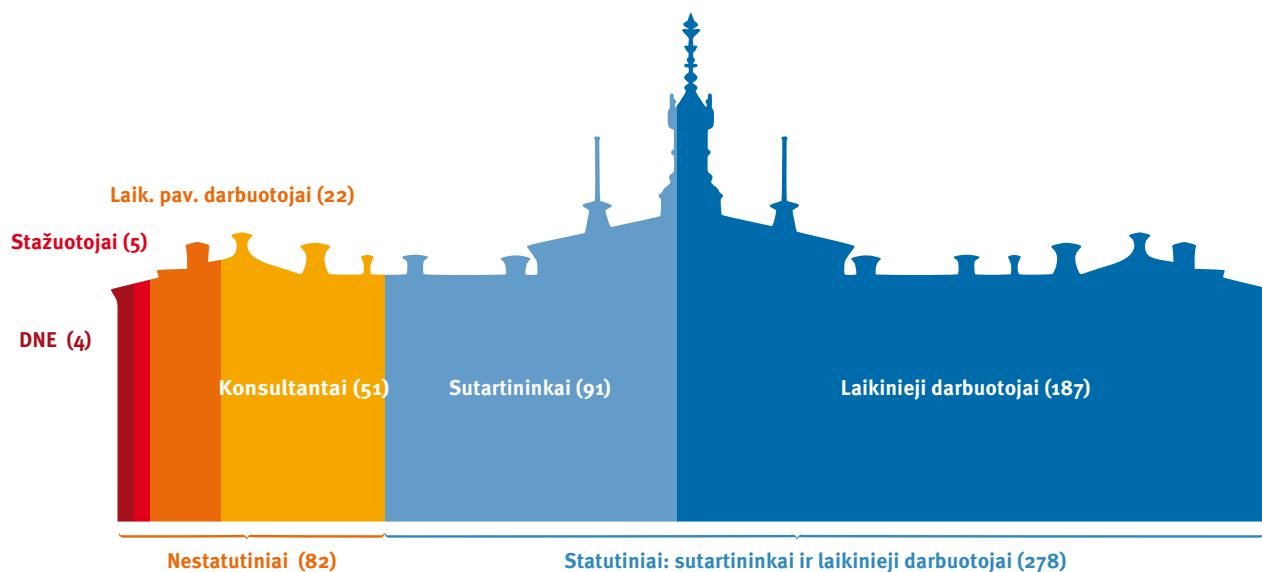
Šie metai parodė, kad labai svarbu užmegzti tvirtus ryšius su žiniasklaida. Joje paskelbta daugiau kaip 3 000 su ECDC susijusių straipsnių, kurie pasiekė 270 mln. žmonių. Naudojantis informacinio pašto dėžute (info@ecdc.europa.eu), nuolat atsakinėjama į bendrus klausimus labai įvairiais sveikatos klausimais. 2012 m. atsakyta į kelis šimtus tokių klausimų.

2012 m. mokslinis žurnalas „Eurosurveillance“ gavo pirmąjį poveikio įvertinimą. Už 2011 m. straipsnius žurnalui „Eurosurveillance“ suteiktas įspūdingas reitingas – 6,15; tarp 70 žurnalų, priskiriamų infekcinių ligų kategorijai, užimta 6 vieta. Žurnale paskelbti 186 recenzuojamieji ir 14 vedamųjų straipsnių. Reguliarių straipsnių atmetimo koeficientas buvo 76 %. 2012 m., kai tapo žinoma, kad

pacientai iš Saudo Arabijos ir Kataro buvo užkrėsti nauju koronavirusu, „Eurosurveillance“ buvo vienas iš pirmųjų mokslinių žurnalų, pateikusių patikimą informaciją. Per tris mėnesius žurnalas iš viso paskelbė aštuonis recenzuotus skubius pranešimus apie naują koronavirusą.

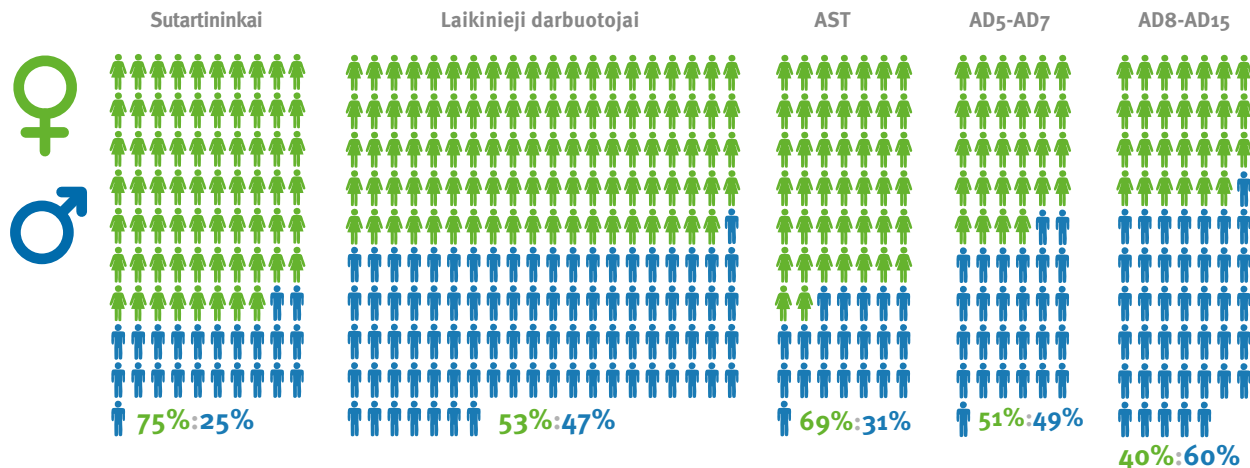
„Eurosurveillance“ – puikiai vertinamas ECDC mokslinis žurnalas

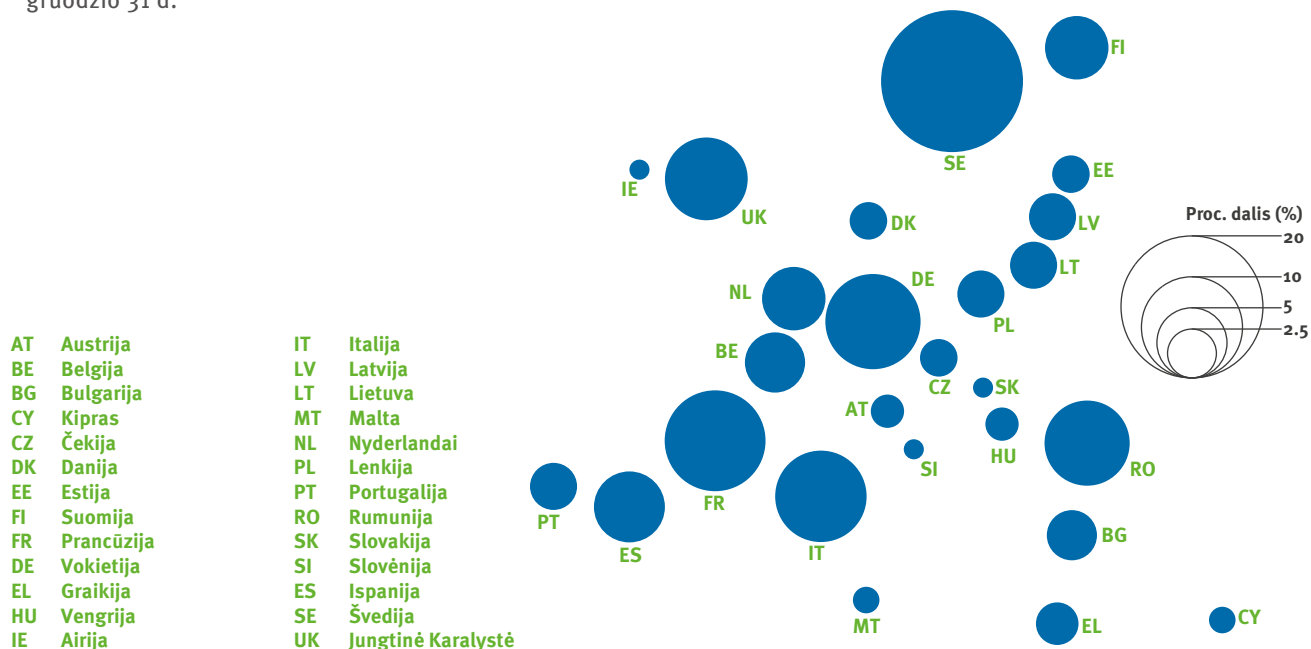
ECDC žmogiškieji ištekliai

2012 m. pabaigoje ECDC turėjo 278 visą darbo dieną dirbančius darbuotojus. Įskaitant laikinai pareigas einančius darbuotojus, stažuotojus ir deleguotuosius nacionalinius ekspertus, iš viso ECDC dirbančių žmonių skaičius padidėjo iki 309.

60 proc. Centro darbuotojų yra moterys, 40 proc. – vyrai (skaičiuojant sutartininkus ir laikinuosius tarnautojus).

Statutinio ECDC personalo (sutartininkų ir laikinųjų tarnautojų) pasidalijimas ir geografinis pasiskirstymas pagal kilmės šalį, 2012 m. gruodžio 31 d.

Įdarbinimo rodikliai

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC)

Pašto adresas:

ECDC, 171 83 Stockholm, Sweden

Adresas lankytojams:

Tomtebodavägen 11A, Solna, Švedija

Tel. +46 (0)8 58 60 10 00

Faksas +46 (0)8 58 60 10 01

www.ecdc.europa.eu

Europos Sąjungos agentūra

www.europa.eu

Publications Office